

Komposztálok, tehát vagyok

Vigyázat, avarégetés!

Tűzre az égetéssel!

Lombkomposztálás a kertben

Kinek jutna eszébe kimenni az erdőbe és fáradságot nem kímélve összegereblyézni a lehullott faleveleket. Ezeket azután halomba rakni és felgyújtani. Pedig ez a településeken az ős beköszöntével mindennapos jelenség. Nem gondolunk arra, hogy azt a sok tápanyagot, amelyet a növény egész esztendőben a gyökerein keresztül felvesz, többek között leveleinek felépítéséhez használja fel.

Égetés helyett komposztálás

Amikor tehát az őszi lombot tűzre hányjuk, az értékes szervesanyagok megsemmisítésével a növekedéshez szükséges egyik legfontosabb feltételtől, a jó termőtalajtól fosztjuk meg a növényeinket. Pedig ahogy azt a természetben tapasztaljuk, a leveleket a saját kiskertünkben is hozzásegíthetnénk ahhoz, hogy újra a növények számára hasznosítható komposztta alakuljanak.

A mulcsozás, azaz talajtakarás

A természet példáját követve a kertünkben is lehetnek a fák, bokrok és cserjék alatt olyan zugok, ahol meghagyjuk az avart. Itt a zord téli idő beköszöntével a különböző állatok, mint például a sündisznók vagy a számunkra oly kedves katicabogarak is menedékre lelhetnek.

Ha a fák tányérjába, a virág- vagy zöldségágyak felületére 10-15 centiméteres vastagságban kiterítjük a lombot, a lassú korhadás biztosítja a talaj tápanyag utánpótlását, bizonyos fokig pedig meggátolja a nemkívánatos „gyomnövények” kikelését.

A lombkomposzt készítése

Amennyiben a kertünkben ősszel túl sok lehullott lomb keletkezik, külön lombkomposztálót készíthetünk magunknak. Ehhez azt kell figyelembe vennünk, hogy a leveleknek magas az úgyne-

vezett lignin tartalma, ezért a komposztálódás is hosszabb idő alatt megy végbe.

Míg komposztálódáskor általában a baktériumok működnek közre, a lomb esetében a gombák végzik ezt a tevékenységet. A gombák viszont – a baktériumokhoz képest – több fényt és kevesebb levegőt igényelnek.

Használjunk lombkomposztálót

Az elmondottak miatt a lomb és a faágak komposztálására alkalmasabbak a rácsos szerkezetű, nyitott, lefedés nélküli komposztálók. Ezek lehetnek akár fából vagy fémből, különösebb törődést nem igényelnek, legfeljebb a komposztálódó alapanyagok nedvesen tartásáról érdemes gondoskodnunk. A kiszáradás megakadályozására a komposztálót ajánlatos árnyékos helyre, a kertünk valamelyik eldugott zugába telepítenünk.

**A komposzt-
képződés
a természet
szerény
csodája**

A vegyes komposztálóba is tegyük levelet!

Lombot a vegyes komposztálóba is

A rétegenként behelyezett lombot bátran tömöríthetjük, nem úgy, mint a vegyes, illetve konyhai komposztálónkban. Forgatás nélkül is szépen lebomlik és komposzttá alakul a levéltömeg. A forró és száraz nyarakon olykor némi vizet öntsünk a levelekre. Mivel a konyhai komposztálónkban az alapanyagok sokfélesége biztosíthatja a jó minőségű komposzt létrejöttét, ezért érdemes évközben a lombkomposztálónkból egy-egy adag lombot átraknunk oda, főleg, ha az előbbibe túl sok nedves és zöld alapanyag került.

A dió is komposztálható

A tévhit, miszerint a dió levelét nem szabad komposztálni annyiban igaz, hogy a friss levélben valóban vannak növekedésgátló vegyületek, nevezetesen juglin és cersav. A komposztálódási folyamatok során azonban, hasonlóan a többi kiindulási anyaghoz, ezek a vegyületek is teljesen lebomlanak és jó minőségű komposzttá alakulnak. A kész komposztból tehát teljesen eltűnnek ezek a növekedésgátló hatású anyagok.

Könnyen vagy nehezen bomló levelek

Az elmondottak minden levélfajtára igazak, a különbség csak annyi, hogy vannak köztük könnyen és nehezebben bomlóak. Könnyen komposztálódik például a juhar, a mogoró, a gyümölcsfák, a

hárs vagy a nyírfa levele. Nehezen a dió, a platan, a bükk, a tölgy vagy a gesztenye. A minőség szempontjából itt is jobb eredményre számíthatunk, ha különböző fák leveleit, azokat jól összekeverve helyezzük a lombkomposztálónkba.

Vigyázat, avarégetés!

Az avarégetés – mivel jelentős környezetszennyező – komoly egészségügyi kockázatokat is rejt magában. A tökéletlen égés során ugyanis nagy mennyiségű koromszemcse kerül a levegőbe. Ezek a parányi részecskék – a legutóbbi kutatások szerint – eljutnak egészen a tüdő legapróbb hörgőibe, ahol azután beágyazódva akár tüdőrákot is okozhatnak. Az Egyesült Államokban erdőtűzek alkalmával mértek rendkívül magas, a határértékeket nagyságrenddel meghaladó részecskekoncentrációt is.

Becslések szerint egy kupac (kb. 100 kg) avar elégetésekor közel 7 kilogramm, a milliméter század részének megfelelő nagyságú részecske kerül a levegőbe, ezen belül csaknem 6 kilónyi még ennél is parányibb, negyedakkora méretű. Megdőbbentő

Lombkomposztáló előre gyártott elemekből

Mulcsozás: mint
a természetben

szám, de a mérések szerint ennek a 100 kilónyi nedves vagy száraz falevélnek az elégetésével 134 millió köbméternyi levegőt garantáltan határérték feletti részecskeszennyeződéssel teszünk tönkre. Nem is beszélve arról, hogy ezekbe a kupacokba gyakran „kerülnek” például műanyagok, amelyek égése során egy sor megbetegedésért felelős, rákkeltő anyag jut a levegőbe.

Azt talán mondani sem kell, hogy a tűz mellett vagy annak közelében szorgoskodók legelőször maguknak ártanak a leginkább, hiszen a legnagyobb koncentrációban éppen ők lélegzik be az avarégetés „áldásos” következményét jelentő, szennyezett levegőt. Olyan ez, mintha valaki örömet lelné abban, hogy miután befűt a kályhába, a kémény tetejére ülve pihenni ki a begyűjtés fáradságait. (forrás: Amerikai Környezetvédelmi Hivatal /EPA)

Helyi komposztálási programok

Nem vitatható, hogy a szervesanyagoknak (zöldjavaknak) nem a hulladéklerakóban vagy az égetőben, hanem a természetben a helyük. Ez a mértéktelen műtrágyahasználattal tönkretett termőtalajok számára is elengedhetetlenül fontos. A komposztálótelepek építése, működtetése, a begyűjtő-rendszerek fenntartása rendkívül költséges és környezetszennyező tevékenység, ezért sem környezetileg, sem gazdaságilag nem jelent valódi alternatívát. A keletkezés helyén vagy annak közvetlen közelében folyó helyi komposztálási programokat azonban gondosan kell megtervezni. Javasoljuk, hogy ezek a következő elemekre épüljenek: **1.** kommunikáció, ismeretterjesztés, **2.** a komposztáló eszköz(ök) biztosítása, **3.** mennyiségarányos szemétdíj vagy szemétdíj kedvezmény, **4.** folyamatos utógondozás.

Jó komposztálást!

Információ:

www.hirkomposzt.hu – olvassa Ön is országos, elektronikus hírlevelünket!

További
kiadványaink

Cím: 1162 Budapest, Formás u. 41. Telefon/fax: 409-0449 Drótposta: gellertm@vnet.hu
Honlap: www.szike.zpok.hu Írta és fényképezte: Gellért Miklós, Tipográfia: Rácz Regina,
Nyomda: Folprint Nyomda (<http://www.zoldnyomda.hu>).

Megjelent 5.000 példányban, CYCLUS OFSZET papírra, melyet 100%-ig újrahasznosított hulladék-papírból, klórszármazékok és optikai fehérítő felhasználása nélkül állítottak elő. Ennek következtében közvetlenül érintkezhet élelmiszerrel, illetve játékszerrel (BGA-Standard, Német Szabványügyi Hivatal). Ásványolajmentes, újratemelő növényi olaj alapú, környezetbarát nyomdafesték. Izopropil-alkoholmentes nyomtatási technológia. Vegyszermentes nyomóforma készítés.

Tevékenységünket
támogassa adójának

1%-ával.

KÖZHASZNÚ SZERVEZETÜNK
ADÓSZÁMA:

18174566-1-42